

ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

A. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

1. Η οργάνωση της Κρητικής πολιτείας

1. Να παρουσιάσετε τις γενικότερες συνθήκες υπό τις οποίες ο πρίγκιπας Γεώργιος ανέλαβε τα καθήκοντα ως Ύπατος Αρμοστής της Κρήτης.

1η §: «Μέσα σε μια ... υπό διεθνή προστασία» σελ. 206

2. (Πανελλήνιες εξετάσεις 2007) Ποιες ενέργειες έγιναν μετά την αναχώρηση των ξένων ναυάρχων για την οργάνωση της Κρητικής Πολιτείας μέχρι και τη συγκρότηση της πρώτης κυβέρνησής της;

2η – 3η §: «Οι ξένοι ναύαρχοι ... ο Ελευθέριος Βενιζέλος» σελ. 206 – 207

3. Τι γνωρίζετε για τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν με σκοπό τη συνταγματική οργάνωση της Κρητικής Πολιτείας, την ανάδειξη Κρητικής Βουλής και τη συγκρότηση κυβέρνησης;

2η – 3η §: «Οι ξένοι ναύαρχοι ... ο Ελευθέριος Βενιζέλος» σελ. 206 – 207

2. Η περίοδος της δημιουργίας

4. Τι γνωρίζετε για το έργο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας;

1η – 2η §: «Η πρώτη κυβέρνηση ... και εγκατάστασής του» σελ. 208

5. Πώς αντιμετώπισε η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας το ζήτημα του καθεστώτος της Εκκλησίας της Κρήτης;

2η §: «Ένα σοβαρό ζήτημα ...και εγκατάστασής του» σελ. 208

3. Τα πρώτα νέφη

6. Ποιες επιλογές του Ύπατου Αρμοστή Γεωργίου προκάλεσα τη δυσαρέσκεια και την πικρία των Κρητών;

1η §: «Το θετικό και αισιόδοξο ... την ψυχολογία των Κρητών» σελ. 208

7. Τι γνωρίζετε για τη διάσταση απόψεων μεταξύ του Ύπατου Αρμοστή Γεωργίου και του Βενιζέλου αναφορικά με τη διαχείριση του ζητήματος της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα και ποιες συνέπειες είχε το γεγονός αυτό;

2η-3η §: «Αλλά το πιο σημαντικό ... βαρύ κλίμα διχασμού» σελ. 208 – 209

4. Η επανάσταση του Θερίσου (1905)

8. Να παρουσιάσετε τις πολιτικές συνθήκες υπό τις οποίες σχηματίστηκε η «Ηνωμένη Αντιπολίτευσις».

1η – 2η §: «Η κρίση κορυφώθηκε ... αναμέτρηση με τον πρίγκιπα» σελ. 209 – 210

9. (Πανελλήνιες εξετάσεις 2010) Ποιοι συνασπίστηκαν γύρω από το Βενιζέλο στην αντιπαράθεσή του με τον πρίγκιπα Γεώργιο (μονάδες 5) και ποια ήταν η αντίδρασή τους στην προκήρυξη των εκλογών στο τέλος του 1904 (μονάδες 5);

1η – 2η – 3η §: «Η κρίση κορυφώθηκε ... επανάστασης του Θερίσου» σελ. 209 – 210

10. Ποιες ήταν οι αντιδράσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης και των Μεγάλων Δυνάμεων στο κίνημα της Θερίσου, πριν οργανωθεί στο Θέρισο η «Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης»;

*Προσοχή: «Η έκρηξη... Προστάτιδες Δυνάμεις» σελ. 212,
«Όταν η προθεσμία ... σε όλη την Κρήτη» σελ. 212,
«Το βασιλικό περιβάλλον ... υποστήριζαν ανοιχτά» σελ. 213,
«Οι μεγάλες Δυνάμεις ... προς τους επαναστάτες» σελ. 213

11. Να παρουσιάσετε την άμεση αντίδραση του Πρίγκιπα Γεωργίου και του περιβάλλοντός του στην έκρηξη της επανάστασης του Θερίσου (1905).

1η §: «Η έκρηξη ... ήταν πλέον ορατή» σελ. 212 – 213

12. Να αναφερθείτε στη στάση που κράτησαν οι Μεγάλες Δυνάμεις απέναντι στην επανάσταση του Θερίσου (1905), από την κήρυξή της έως και τον τερματισμό της.

«Η έκρηξη ... Προστάτιδες Δυνάμεις» σελ. 212,
«Όταν η προθεσμία ... σε όλη την Κρήτη» σελ. 212,
«Οι Μεγάλες Δυνάμεις ... προς τους επαναστάτες» σελ. 213,
3η §: «Η κρίση μετατοπίστηκε ... σουλτανική επικυριαρχία» σελ. 214 – 215,
«Η επιμονή... στην Κρήτη» σελ. 215

5. Η αρμοστεία του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1905 – 1908)

13. Να παρουσιάσετε τις εξελίξεις και στο Κρητικό Ζήτημα γενικότερα κατά τη διάρκεια της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1906 – 1908);

1η § : «Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης ... του Κρητικού Ζητήματος» σελ. 216

14. Τι γνωρίζετε για την οργάνωση της Πολιτοφυλακής της Κρήτης (1907); Ποια ήταν η σημασία αυτού του γεγονότος για το Κρητικό Ζήτημα;

2η § : «Το πιο σημαντικό γεγονός της αρμοστείας του Αλ. Ζαΐμη ... του Κρητικού Ζητήματος» σελ. 216

6. Η κατάλυση της Αρμοστείας στην Κρήτη. Το πρώτο ενωτικό Ψήφισμα των Κρητών.

15. Να παρουσιάσετε τα γεγονότα που οδήγησαν στην κατάλυση της Αρμοστείας στην Κρήτη και στο πρώτο ενωτικό Ψήφισμα των Κρητών.

1η – 2η § : «Δύο μεγάλα γεγονότα ... Προσωρινή Κυβέρνηση της Κρήτης» σελ.217

7. Τα γεγονότα των ετών 1909 – 1913

16. (Πανελλήνιες εξετάσεις 2008) Ποια ήταν η στάση της ελληνικής κυβέρνησης (μονάδες 5) και ποια ήταν η αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων (μονάδες 5) αμέσως μετά την επίσημη έκδοση του πρώτου ενωτικού ψηφίσματος των Κρητών (24 Σεπτεμβρίου 1908) και μέχρι το 1910;

« Η Ελληνική Κυβέρνηση ... Προσωρινή Κυβέρνηση της Κρήτης» σελ. 217,

1η § : «Παρά τις έντονες ... απέκοψε τον ιστό της» σελ. 218.

8. Η μετάκληση του Βενιζέλου στην Αθήνα και οι επιπτώσεις στο Κρητικό Ζήτημα

17. Ποια πολιτική ακολούθησε ο Ελευθέριος Βενιζέλος ως πρωθυπουργός της Ελλάδας στο Κρητικό Ζήτημα και ποιες αντιδράσεις προκάλεσε στην Κρήτη η πολιτική αυτή;

1η – 2η § : «Λίγους μήνες μετά ... και ένοπλα τμήματα» σελ. 219

9. Η οριστική λύση του Κρητικού Ζητήματος

18. Να παρουσιάσετε συνοπτικά τις εξελίξεις που οδήγησαν στην οριστική λύση του Κρητικού Ζητήματος.

1η – 2η – 3η – 4η § : «Εκείνο που ... ΕΤΗ ΑΓΩΝΙΑΣ» σελ. 219 – 220

19. Πώς επηρέασαν οι Βαλκανικοί πόλεμοι το Κρητικό Ζήτημα;

1η – 2η – 3η – 4η § : «Εκείνο που ... ΕΤΗ ΑΓΩΝΙΑΣ» σελ. 219 – 220

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ – ΛΑΘΟΥΣ

1. Με τελεσίγραφο στις 2 Ιουλίου 1905 οι Προστάτιδες Δυνάμεις αρνήθηκαν να επιτρέψουν την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.	
2. Οι Προστάτιδες Δυνάμεις αποφάσισαν να εκκενώσουν την Κρήτη από τα στρατεύματά τους κατά την αρμοστέία του Αλ. Ζαΐμη (1906-1908).	
3. Στο τέλος του 1904 προκηρύχτηκαν εκλογές για τη Δεύτερη Κρητική Βουλή, η οποία θα περιλάμβανε 74 μέλη.	
4. Η προστασία των Προστατίδων Δυνάμεων καταλύθηκε επίσημα στις 21 Μαΐου του 1908.	
5. Η κηδεμονία των Προστατίδων Δυνάμεων καταλύθηκε επίσημα στις 14 Φεβρουαρίου 1913.	
6. Ο Στέφανος Δραγούμης ανέλαβε καθήκοντα Υπατου Αρμοστή στην Κρήτη στις 12 Οκτωβρίου 1912.	
7. Η ελληνική σημαία υψώθηκε στο φρούριο του Φιρκά μετά το επίσημο ψήφισμα για την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.	
8. Η τουρκική σημαία αφαιρέθηκε από το φρούριο της Σούδας στις 14 Φεβρουαρίου 1913.	
9. Η σημαία της Κρητικής Πολιτείας υψώθηκε στο φρούριο της Σούδας στις 9 Δεκεμβρίου 1898.	
10. Η ελληνική σημαία υψώθηκε στο Φρούριο του Φιρκά με την επίσημη κήρυξη της ένωσης με την Ελλάδα.	
11. Το 1908 η ελληνική κυβέρνηση του Γ. Θεοτόκη αποδέχτηκε επίσημα την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.	
12. Η οργάνωση της πολιτοφυλακής (1907) οδήγησε στην απόφαση εκκένωσης της Κρήτης από τα ξένα στρατεύματα.	
13. Το πολιτικό καθεστώς της Κρήτης παρέμενε αμετάβλητο και μετά το ενωτικό ψήφισμα της 24 ^{ης} Σεπτεμβρίου 1908.	
14. Μετά την έκρηξη της επανάστασης του Θερίσου η Ρωσία ακολούθησε φιλοπριγκιπική πολιτική.	
15. Το ελληνικό κοινοβούλιο άνοιξε της πύλες του για τους Κρήτες βουλευτές την 1 ^η Δεκεμβρίου του 1913.	
16. Ο «Νόμος περί ιδρύσεως σώματος δημοφρουρών» προωθήθηκε από την Κρητική Βουλή πριν την επιβολή στρατιωτικού νόμου στην Κρήτη.	
17. Η νέα προσωρινή κυβέρνηση της Κρήτης ανέλαβε τη διακυβέρνηση του νησιού μετά την προσάρτηση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στην Αυστρία.	
18. Η σκιώδης σουλτανική επικυριαρχία στην Ανατολική Ρωμυλία καταλύθηκε τον Οκτώβριο του 1908.	
19. Η Συνθήκη του Λονδίνου (30 Μαΐου 1913) προέβλεπε την παραχώρηση της Κρήτης στις Μεγάλες Δυνάμεις.	
20. Η τουρκική κατοχή στην Κρήτη διήρκεσε από το 1669 μέχρι το 1913.	
21. Η μετάκληση του Βενιζέλου στην Αθήνα το 1910 επηρέασε αρνητικά την εσωτερική πολιτική κατάσταση στην Κρήτη το 1912.	
22. Η δεσποτική συμπεριφορά του πρίγκιπα Γεωργίου υποστηριζόταν από διατάξεις του Κρητικού Συντάγματος.	

23. Με τη συμφωνία των Μουρνιών (2 Νοεμβρίου 1906) διατηρήθηκε στην Κρήτη η επικυριαρχία του Σουλτάνου.	
24. Η Β' Συντακτική Συνέλευση των Κρητών συνέβαλε στην αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας στην Κρήτη.	
25. Η Κρήτη κατέστη ιδιότυπη ελληνική επαρχία μετά το ευχαριστήριο ψήφισμα της Κρητικής Βουλής (21 Μαΐου 1908).	
26. Η κατάλυση της αρμοστείας στην Κρήτη ήταν αποτέλεσμα του ενωτικού ψηφίσματος (24 Σεπτεμβρίου 1908).	
27. Το λεπροκομείο της Σπιναλόγκα (1903) ιδρύθηκε κατά την περίοδο που ο Ελ. Βενιζέλος παρέμενε Υπουργός Δικαιοσύνης.	
28. Η παράδοση της διοίκησης της Κρήτης στον Γεώργιο από τις Μεγάλες Δυνάμεις συνδέεται με τη διεθνή προστασία στην οποία είχε τεθεί το νησί.	
29. Το Κρητικό Σύνταγμα του 1898 που συντάχθηκε κατά το πρότυπο του ισχύοντος τότε ελληνικού συντάγματος ίσχυσε μέχρι την κατάλυση της αρμοστείας (1908).	
30. Ο Οργανικός Νόμος του 1900 καθόρισε ότι η Κρητική Πολιτεία θα αποφασίζει με Διάταγμα την αναγνώριση και εγκατάσταση του Προκαθήμενου της Εκκλησίας της Κρήτης.	
31. Στην εσωτερική κρίση μετά τα δύο πρώτα χρόνια της λειτουργίας του νέου καθεστώτος στην Κρήτη συνέβαλε και ο διορισμός Αθηναίων συμβούλων του Γεωργίου.	
32. Η εφημερίδα «Κήρυξ» των Χανίων κράτησε αντιπολιτευτική στάση στον πρίγκιπα Γεώργιο.	
33. Το κίνημα του Θερίσου αντιμετωπίστηκε αρνητικά από την ελληνική κυβέρνηση του Θ. Δηλιγιάννη.	
34. Η τριανδρία των Βενιζέλου, Φούμη και Μάνου με προκήρυξη στις 26.2.1905 ζήτησε την παραίτηση του Υπατου Αρμοστή.	
35. Το συλλαλητήριο της 21 ^{ης} Μαρτίου 1905 στο Ηράκλειο ευνόησε την προώθηση πολιτικής λύσης στο κίνημα του Θερίσου.	
36. Η κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας εγκρίθηκε από το συμβούλιο των Πρέσβων Προστατίδων Δυνάμεων στη Ρώμη.	
37. Το τελεσίγραφο των Δυνάμεων (2 Ιουλίου 1905) ζητούσε κατάθεση των όπλων εντός 36 ωρών.	
38. Η συμφωνία των Μουρνιών προέβλεπε την αμνηστία των επαναστατών του Θερίσου.	
39. Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση του Κρητικού Ζητήματος (1906) η Κρητική Χωροφυλακή θα επανδρωνόταν από Έλληνες αξιωματικούς.	
40. Οι προκηρύξεις στα Χανιά (10 Μαρτίου 1905) κήρυτταν την κατάργηση της διεθνούς κηδεμονίας και προστασίας.	
41. Το βασιλικό περιβάλλον της Αθήνας πίεσε τις Μεγάλες Δυνάμεις να καταδικάσουν το κίνημα στο Θέρισο.	
42. Η χωροφυλακή που υποστήριζε τον Πρίγκιπα δεν ήταν σε θέση να ελέγχει τα πράγματα, καθώς μάλιστα πολλοί αξιωματικοί αυτομόλησαν προς τους επαναστάτες του Θερίσου.	
43. Η πρώτη Κρητική Βουλή, όταν άρχισε τις εργασίες της, περιλάμβανε 188 μέλη.	
44. Ο Ελ. Βενιζέλος θεωρούσε ότι η παρουσία των ξένων στρατευμάτων στην Κρήτη	

αποτελούσε εμπόδιο για την ένωση με την Ελλάδα.	
45. Οι εκλογές του 1905 πραγματοποιήθηκαν με τη συμμετοχή όλων των πολιτικών δυνάμεων της Κρήτης.	
46. Ο πληθυσμός των Κρητών κατά την περίοδο της αυτονομίας ανερχόταν περίπου στις 300,000.	
47. Η πρώτη κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου στην Κρήτη συγκροτήθηκε πριν την έκρηξη του κινήματος στο Γουδί (1909).	
48. Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης ανέλαβε καθήκοντα Υπατου Αρμοστή στην Κρήτη στις 12 Σεπτεμβρίου 1906.	
49. Η πολιτική λύση στο κίνημα του Θερίσου είχε ως συνισταμένη την καθολική σχεδόν αποδοχή των επαναστατικών ιδεών από τον κρητικό λαό.	
50. Ο πρίγκιπας Γεώργιος πίστευε η Ένωση θα επέλθει με βαθμιαίες κατακτήσεις, ενώ ο Βενιζέλος ήταν υπέρμαχος της πρακτικής συνεχών υπομνημάτων.	
51. Στις 26 Φεβρουαρίου 1905 η τριανδρία της Αντιπολίτευσης και άλλοι επιφανείς πολιτευτές υπέγραψαν προκήρυξη με την οποία ζητούσαν μεταβολή του συντάγματος της Κρητικής Πολιτείας.	
52. Η συμφωνία των Μεγάλων Δυνάμεων με το Βενιζέλο υπογράφηκε στο φρούριο του Φιρκά στις 14 Αυγούστου 1906	
53. Στις 30 Μαΐου 1913 κηρύχτηκε επίσημα η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.	

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1.Σ 2.Σ 3.Σ 4.Λ 5.Λ 6.Λ 7.Σ 8.Σ 9.Λ 10.Σ 11.Λ 12.Σ 13.Σ 14.Σ 15.Λ 16.Λ 17.Σ
 18.Λ 19.Σ 20.Σ 21.Σ 22.Σ 23.Σ 24.Σ 25.Λ 26.Σ 27.Λ 28.Σ 29.Λ 30.Σ 31.Σ 32.Σ
 33.Σ 34.Λ 35.Σ 36.Λ 37.Λ 38.Σ 39.Λ 40.Λ 41.Σ 42.Λ 43.Σ 44.Σ 45.Λ 46.Σ 47.Σ
 48.Λ 49.Σ 50.Λ 51.Σ 52.Λ 53.Λ